

Rapsòdia kurda

Als serveis secrets americans, no els agrada gens que se'n sàpiguen els *fiaschi*. Per això, quan la "pifien" en algun lloc, tots els portaveus tenen instruccions de xiular i de mirar cap a un altre lloc, tota vegada que un representant de la premsa toca-nassos els demana explicacions detallades del que ha passat ça o lla.

A final del 1996 la CIA va muntar l'operació clandestina més important des de la Guerra del Golf Pèrsic. L'objectiu era de desestabilitzar l'Iraq i d'enderrocar Saddam Hussein, però l'agència americana va tenir el seu fracàs més gran des del desembarcament anticastista fallit de Bahía de Cochinos, el 1961.

El mes de gener del 1996 el president Clinton va signar un *finding* (instruccions secretes) pel qual autoritzava els serveis secrets a invertir 20 milions de dòlars en un pla per a desbancar definitivament Saddam. En totes les reunions prèvies, quan Bill Clinton —que, com a home de lleis, té sempre en compte la legalitat de tots els procediments— hi plantejava dubtes, el director de la CIA li assegurava sempre que era capaç de fer caure el dictador iraquí en menys d'un any. Unes setmanes més tard, els agents secrets americans, britànics, jordans i saudites es reuneixen discretament a la capital de l'Aràbia Saudita. Estudien el cas i conclouen que l'única possibilitat de fer caure Saddam es fomentant, amb una base de rereguarda a Jordània, un *putsch* a l'interior de la Guàrdia Republicana, la unitat d'elit de l'exèrcit iraquí. Immediatament es reactiva un grupuscle de la fragmentada oposició, l'Aliança Nacional Iraquiana, encarregat de reclutar un grup d'oficials de la Guàrdia Republicana disposats a traïr el seu cap. La CIA està segura que la cosa va per bon camí.

Els analistes de Langley saben perfectament que, després d'anys de baralles, els moviments d'oposició al dictador iraquí no s'arribaran a entendre i que només un *putsch* militar d'alt nivell pot fer canviar la cosa. Però a la pràctica el "complot de la Guàrdia

Republicana" serà un *fiasco* complet. El punt màxim a què s'arriba és el de fer esclatar un artefacte en un palau de Saddam quan l'acabava d'abandonar —i és que tota l'operació havia estat infiltrada des del començament pels agents de Saddam—. La repressió que segueix és brutal. Des de final de juny a principi de juliol un centenar llarg de conjurats perden la vida davant els escamots d'afusellament. Els interrogatoris i les execucions són dirigides personalment per Qusai Hussein, el fill més jove de Saddam. En veient que s'ha girat la

truita, el rei de Jordània, especialista en equilibris diplomàtics, demana als membres de l'Aliança Nacional Iraquiana que se'n vagin a organitzar complots a una altra banda. La CIA opta, a corre-cuita, pel Kurdistan. El nucli dur de l'Aliança s'instal·la a Salaheddine amb els diners, l'aparell de propaganda i mitja dotzena de consellers americans que actuen sota la cobertura d'una operació humanitària anomenada Provide Comfort. Tornem a començar.

El *fiasco* aquesta vegada encara és més gros. El 31 d'agost, sense cap dificultat, les tropes de Saddam, aliades amb el Partit Democràtic del Kurdistan (PDK) fan una incursió a la "zona de seguretat" kurda i prenen per assalt les ciutats d'Erbil i de

Salaheddine. Els agents secrets americans tenen el temps just d'escapar passant la frontera turca. Els seus "amics" es queden al darrere. Els dies següents centenars de dissidents iraquians són detinguts pels homes de Bagdad i la majoria passats per les armes tot seguit. Els oficials d'*intelligentsia* iraquians també troben grans estocs d'armes i els últims mitjans de comunicacions i d'espionatge *made in USA*. A Washington ningú no piula.

Setmanes després els americans "castiguen" Saddam Hussein per la invasió de la zona kurda amb quaranta-quatre míssils de creuer contra el sistema iraquí de defensa antiaeri, al sud del país, però els consellers de Clinton en "operacions especials" no han tornat a aixecar el cap. Ni tampoc ningú els ha vistos reaparèixer pel Kurdistan. ■

XAVIER VINADER

"A final del 96 la CIA va muntar una operació clandestina per enderrocar Saddam Hussein, però va tenir el seu fracàs més gran des del desembarcament de Bahía de Cochinos."